

Alan M. Dershowitz: Kongres USA a Vládní kontrolní úřad konají proti Trumpovi protiústavně!

- CZ24 News | 1. února 2020

- Ústava přiděluje prezidentovi USA výlučnou pravomoc nad zahraniční politikou a nedovoluje Kongresu USA nahrazovat zahraniční politiku prezidenta USA svými zahraničně-politickými cíli.
- Pokud zmiňovaný zákon omezuje pravomoc prezidenta řídit zahraniční politiku, tak je protiústavní.
- V každém případě, i kdyby se však Vládní kontrolní úřad (GAO) ve svém právním závěru nemýlil – a on se opravdu mýlí – údajné porušení tohoto zákona by nebylo ani zločinem, ani trestným činem, za který je možné prezidenta USA podrobit impeachmentu. Byl by to nanejvýš občanskoprávní přestupek podléhající občanskoprávním opravným prostředkům, stejně jako četná údajná porušení, na které úřad GAO upozorňoval u předešlých prezidentů USA.
- Pokud se Kongres a Vládní kontrolní úřad (GAO) skutečně domnívají, že prezident Trump porušil zákon, ať jdou k soudu a tam se snaží najít občanskoprávní prostředek nápravy stanovený zákonem.

Americký Vládní kontrolní úřad (*U.S. Government Accountability Office, GAO*) si špatně a naprosto opačně vykládá Ústavu USA. Úřad se vyjádřil v tom smyslu, že *“pečlivé dodržování zákona”* – v tomto případě zákona *Impoundment Control Act* – *“neumožňuje prezidentovi USA povýšit vlastní politické cíle nad priority Kongresu USA, které Kongres vtělil do zákonů.”* Ale ano! Umožňuje! Pokud jde o zahraniční politiku, tak právě toto Ústava USA prezidentovi umožňuje. Ústava USA přiděluje prezidentovi USA výlučnou pravomoc nad zahraniční politikou (s výjimkou vyhlášení války a podpisu mezinárodních smluv). Ústava nedovoluje Kongresu nahrazovat zahraniční politiku prezidenta USA svými zahraničně-politickými cíli.

Pokud zmiňovaný zákon omezuje pravomoc prezidenta řídit zahraniční politiku, tak je protiústavní.

Podívejme se na následující hypotetickou situaci: Kongres přidělí prostředky Kube (nebo Íránu nebo Venezuele). Prezident rozhodne, že to není v souladu s jeho zahraniční politikou, a odmítne finanční prostředky uvolnit. Toto rozhodnutí by naprosto spadalo do jeho ústavní pravomoci. Nebo se zamysleme nad skutečnou situací, kterou vytvořil bývalý prezident Barack Obama, když jednostranně uzavřel dohodu s Íránem, a poslal tomuto nepříteli Ameriky miliardy dolarů bez souhlasu Kongresu. Nevzpomínám si, že by si úřad GAO kdy stěžoval na toto Obamovo rozhodnutí, navzdory skutečnosti, že íránská jaderná dohoda byla ve skutečnosti smlouvou, která měla být schválena Senátem, k čemuž nikdy nedošlo.

Ať už si myslíme cokoliv o výhodách toho, co prezident Donald Trump udělal nebo neudělal v souvislosti s penězi pro Ukrajinu – které byly nakonec zaslány bez jakýchkoliv podmínek – rozhodně měl ústavní pravomoc zaslání finančních prostředků zpozdit. Vládní kontrolní úřad se jednoduše mýlí, když tvrdí, že Trump porušil zákony a Ústavu.

Ano, zákon vyžaduje, aby byl Kongres s prezidentovými plány obeznámen, ale pokud by takové oznámení výrazně zpozdlilo prezidenta v uskutečnění jeho zahraniční politiky v době, kterou uzná za vhodnou, vyvolalo by to rovněž závažné ústavní otázky.

Je otázkou, proč se nestranná agentura, jakou má úřad GAO být, tak očividně mylí ve věci ústavního práva. Existují dvě zřejmé odpovědi.

Za prvé, dnes, během éry Donalda Trumpa není nikdo nestranný. V USA je politický svět rozdělen na lidi, kteří ho nenávidí, a lidi, kteří prezidenta Trumpa milují. To platí jak o dlouhodobých státních zaměstnancích, tak i o znesvářených politicích. Viděli jsme to v souvislosti s FBI, CIA, Fedem a dalšími vládními agenturami, které by měly být nestranné. Existují samozřejmě výjimky, jako je generální inspektor ministerstva spravedlnosti, který se zdá být skutečně nestranným. Většina státních zaměstnanců však sdílí celonárodní trend a stojí buď na jedné, nebo na druhé straně této propasti. Nezdá se, že by Vládní kontrolní úřad (GAO) byl vůči tomuto rozkolu v americké společnosti imunní.

Zadruhé, i kdyby byl úřad GAO nestranný a neupřednostňoval jednu politickou stranu před druhou, tak je jasné, že je na straně Kongresu, který upřednostňuje před prezidentem. Vládní kontrolní úřad (GAO) je součástí Kongresu, je součástí legislativní, nikoli výkonné větve státní moci. Z tohoto důvodu upřednostňuje pravomoci Kongresu před pravomocemi výkonné moci. Není proto překvapivé, že se snaží zvýšit pravomoci Kongresu přijímáním právních předpisů a znemožnit tak prezidentovi vést vlastní zahraniční politiku, přesně tak, jak mu to umožňuje zákon.

I kdyby se však Vládní kontrolní úřad (GAO) ve svém právním názoru nemýlil – a on se opravdu mylí – údajné porušení tohoto zákona by nebylo ani zločinem, ani trestným činem, za který je možné prezidenta USA podrobit impeachmentu. Byl by to nanejvýš občanskoprávní přestupek podléhající občanskoprávním opravným prostředkům, stejně jako četná údajná porušení, na které úřad GAO upozorňoval u předešlých prezidentů USA. Tato údajná porušení tohoto zákona byla v médiích sotva zaznamenána. Dnes ale žijeme ve vyhrocené atmosféře impeachmentu a média zprávu úřadu GAO šířila jako “žhavou” zprávu současně s požadavkem na její zahrnutí mezi články ústavní žaloby na prezidenta.

Pokud se Kongres a Vládní kontrolní úřad skutečně domnívají, že prezident Donald Trump porušil zákon, ať jdou k soudu a tam se snaží najít občanskoprávní prostředek nápravy stanovený zákonem. Nerozměňujme a neoslabujme však ústavní kritéria pro ústavní žalobu (impeachment) na prezidenta USA tím, že mezi ně budeme zahrnovat vysoce sporná a podle mého názoru nemístná kritéria porušování občanského neústavního práva.

Alan M. Dershowitz je emeritní držitel profesury Felixe Frankfurtera na Harvard Law School a autor knihy Guilt by Accusation: The Challenge of Proving Innocence in the Age of #MeToo (Skyhorse Publishing, listopad 2019).